Lutherrózsa

A Tatai Evangélikus Egyházközség hírlevele, amely az információáramlást és a lelkiséget kívánja segíteni. Alapítva Urunk 1992. esztendejének adventjében.
Kapják a gyülekezet tagjai, Tata vonzáskörzetének evangélikussága és az érdeklődők. *Megjelenés:* **minden hónap első vasárnapján.**
Kiadó/Szerkesztő: ***Franko Mátyás*** tatai evangélikus lelkész Tel./Fax: **34-588-065**
Drótpostacím: **frankom962@gmail.com** Virtuális újságunk elérhetősége:**http://tata.lutheran.hu**

XXVIII. évfolyam
Hírlevél
2019.
Advent – Karácsony

Menjünk eléje hálaadással, ujjongjunk előtte énekszóval! / Énekeljetek új éneket az ÚRnak, énekelj az ÚRnak, te egész föld!
Zsolt 95,2 és Zsolt 96,1

Modern világunkban egyre ritkábban énekelnek az emberek... inkább csak hallgatják a zenét. A fiatalokra ez különösen is igaz. Szinte nincs is olyan tinédzser, akinek ne lenne valamilyen lejátszó-apparátja, ami mára sikeresen egybeolvadt a mobiltelefonnal. Sajnos, halásos balesetek is voltak már ebből, hogy a zenét – igen komoly hangerővel – hallgató nem vette észre a közeledő autót, a külvilág zaját...

A zene világa csodálatos

Akik nem hallanak, azok számára ez elzárt dimenzió, amit nem lehet el-/megmagyarázni, a zenét „csak" hallgatni kell. A dallamot még érteni sem kell, csak hallgatni, s ha valami őszinte, szívből jövő és igaz, akkor szép is – mindegy, hogy „világi" vagy egyházi zene szólal meg. A zene szavak nélkül szól, az érzelmek egyetemes nyelvén. Ezért nincs ország vagy törzs még dzsungel mélyén se, ahol ne ismernék a zenét. Aki érez, annak kell a ritmus, a harmónia! Zene nélkül persze lehet élni, de egészen más az; gyanítom, hogy sokkal, de sokkal nehezebb! Akit gond gyötör, az búját zenével feledtetheti, aki pedig örül, az zenével/énekléssel kitolhatja örömének határait...

Ha elégtelen a hétköznapi szó érzéseink tolmácsolására, akkor segítségünkre siet a költészet, s ha elfogy a szó irodalmi ereje, akkor a zene még komoly lehetőségekkel bír, de egyszer kifejező ereje eltompul, s olyankor érkezik meg a csönd... Az a fajta csönd, amiben az Isten szól.

Az ilyen csöndben születik meg a költészet és a zene „házasságaként" az ének... Az *emberi énekszónál nincs csodálatosabb hangszer*! Aki hallgatott már gospelt, vagy hatalmas kórusműveket, annak nem kell magyarázni miről is van szó...

A tudósok agyunkban eleddig hiába keresték az ún. „zene-centrumot" – nem találták. A beszédcentrumot azt igen, a különböző mozgásokért és egyéb funkciókért felelős részeket már megtalálták, de a zene olyannyira komplikált és összetett, hogy abban az egész testünk-lelkünk és értelmünk „benne van", arra rátalálni talán sosem fognak. Tudjuk, hogy a zene is „számtan", különböző rezgések matematikailag jól definiálható együttese. Amíg azonban a matematikához szükségeltetik minimum az egyszeregy, az alapműveletek, s a számok általános ismerete, a zenéhez nem szükséges semmiféle „előtanulmány". A zenét egyszerűen csak hallgatni kell... Már az anyaméhben élvezhetjük a dallamokat, s bizonyított, hogy az állatok is – igaz másképpen –, de „értik" a zenét. (A madarak vagy a bálnák éneke szinte mindenkit lenyűgöz...)

Ha valaki vét a matematikában, akkor borul az egyenlet, ha valaki hibázik a zenében, akkor oda a harmónia, s ha valaki a saját igazságát kántálja az Istené helyett, az bűnt követ el, aminek mindig következménye van. Az Isten világában ugyanis mindenért fizetni kell. Csak az embervilágban „van úgy", hogy meg lehet úszni... Csak köztünk, az embervilágban lehet tönkretenni embersorsokat, lehet ellopni egy nép javait, lehet megcsonkolni egy országot, adósságcsapdába hajtani milliókat – mindezt következmények nélkül! Ha belegondolunk: Hányszor fosztott ki már nemzet nemzetet, csak az elmúlt évszázadban? Naív, aki nem látja, hogy ez ma is tart, nélkülözhetetlen nyersanyagokért, hogy működjön az okostelefon, az internet, olajért, hogy működjenek a gépek vagy éppen a tiszta vízért, élelemért, hogy létezhessen az ember...

„Gonosz embereknek nincsen daluk"

– tartja egy német közmondás, s milyen igaz ez! Ahol bosszú és irigység honol, ott a zene nem tud gyökeret ereszteni. Ugyanakkor a tiszta ének a legösszetettebb kommunikáció ember és ember között, de Isten és ember között is, ezért az ének egyben imádság is. Aki imádkozik Istenhez, az kinyitja szívét embertársa felé is és azt keresi, ami összeköt, ami egységet szül. Béke csak akkor lesz a világon, ha egységre jut az ember, azaz legalább az emberiség fele zenél, s a maradék másik fele meg hallgatni akarja vagy táncolni szeretne a muzsikára...

Új éneket énekelni...

Ez jelenti a régi igazság újrafogalmazását: *Istenéi vagyunk*, Aki szeretetre teremtett minket. Ha elszalasztjuk annak lehetőségét, hogy szeressünk, és szeressenek minket, akkor bizony mindent elrontottunk, amit csak el lehet rontani egy életben...

Karácsony közeledik. Egyre inkább érezzük az isteni Titok vonzását. Szentesti elcsendesedésben mindenki egy kicsit számot is vet önmagával, a világgal és Istennek is felteszi életének nagy kérdéseit. A válaszok egy része bennünk van, s ha énekelünk, akkor két hang között megérinthet minket Isten felfoghatatlan szeretete!

fm

ÜNNEPI ALKALMAINK

december 22. **Ádvent 4.** vasárnapja
december 24. **Szenteste du. 3 óra**
december 25. **Karácsony ünnepe**
10 órakor – úrvacsorával
december 26. **Karácsony másnapja**
10 órakor – úrvacsorával
december 29. **vasárnapi istentisztelet**
december 31. **Óévi** istentiszt. **du. 4 óra**
2020. **Újévi** istentiszt. **10 óra – úrvacsorával**
január 5. **vasárnapi** istentisztelet (**úrv.**)
január 6. **Vízkereszt** istentiszt. **este 6 óra**

Ökumenikus Imahét
2020. január 20-22-24.
Első NikA – 2020. február 6.

Kedves Testvéreim!

Nemsokára egy meglehetősen eseménydús gyülekezeti évet tudhatunk magunk mögött, s zárhatjuk a Lutherrózsa ezévi utolsó, ádvent-karácsonyi, 16-oldalas számával.

Információáramlást és lelkiséget segítő újságocskánk (hírlevél) 8 alkalommal jelent meg 72 oldalon, többszáz fotóval, amiket közel kétezer felvételből válogattam ki... Ezek segítségével elég jól rekonstruálható hitéletünk 2019-es esztendeje.

Ami külön nagy örömöt jelent számomra ebben az évben, az a 16 keresztelés és 4 esketés, mely kazuálékhoz számos beszélgetés kapcsolódott. Jegyes-oktatási alkalmakból is sokat kaptam, s remélem adhattam is. Mindezek mellett csak 6 temetési szolgálatot kellett anyakönyveznünk, ebből kettő nem gyülekezetünkhöz tartozó volt, s az egyik temetési szolgálatot nem is én, hanem kollégám végezte. (Egyéb lelkipásztori, hitoktatói tapasztalataimról a kötelezően megírandó, szokásos évvégi lelkészi jelentésemben számolok majd be.)

Szeretném megköszönni Gyülekezetünk tagjainak felém tanúsított ezévi különleges szeretetét is, amit lelkésszé avatásom 30 éves évfordulója okán tapasztalhattam. Ez is segített abban, hogy a gyülekezetünk történetét feldolgozó könyvet megírhassam, s kiadhassuk. Az, hogy ezen az alkalmon finn testvérgyülekezetünkből is többen részt vettek, felejthetetlenül széppé tette ezt a jubileumi esztendőmet! Sajnos, anyaggyűjtés és könyvírás közben döbbenten láttam, hogy sok kedves hívem már nem ünnepelhetett velem, mert az elmúlás törvényszerű isteni fuvallata kioltotta életük gyertyalángját...

Ez még inkább figyelmeztet, hogy jól sáfárkodjam a nekem rendelt idővel, s továbbra is megtegyek minden tőlem telhetőt, amit a tatai gyülekezet jövőjéért még megtehetek!

Most azonban az előttünk álló ünnepekre kell mindannyiunknak figyelni, hogy meghalljuk az Ige hívó szavát, s válaszolhassunk lélekben a Lélek-Istennek!

Áldott karácsonyt, áldott új esztendőt, az ÚRIsten megtartó kegyelmét kívánva, imádságos szeretettel köszöntük Mindenkit!

Erős vár a mi Istenünk!

Joensuui testvérgyülekezetünk igazgató lelkésze *Tiina Reinikainen* címlapunkon is látható képeslapon kívánt gyülekezetünk minden tagjának is áldott Karácsonyt és 2020-as esztendőt Köszönjük!

Rövid-hírek

Október 11-én *Ipolyi-Keller Csaba* és *Pulai Ágnes* (ev.) testvéreink Isten előtt házasságot kötöttek. Közös életútjukat kísérje az ÚRIsten megtartó kegyelme és bőséges áldása!

Fotók: Hajzer Anni

Október 11-én a lelkészcsaládot meglátogatta *Msgr Pintér Gábor*, a Belarusz Köztársaság apostoli nunciusa, velebusdói címzetes érsek. (Cikk a 4-5. oldalon!)

Foto: frankom

Október 20-án istentisztelet keretében *Héricz Tamás* kistestvérünk – *Héricz Balázs* (ref.) és *Széles Ida Angéla* (ev.) másodszülött gyermeke; *Széles Anikó* (ev.), *Széles Teodóra* (ev.), *Borbélyné Horváth Lídia* (ev.), *Borbély Zsolt* (ev.) keresztgyermeke – a keresztség szentségében részesült. Isten gazdag áldása kísérje őt és családját!

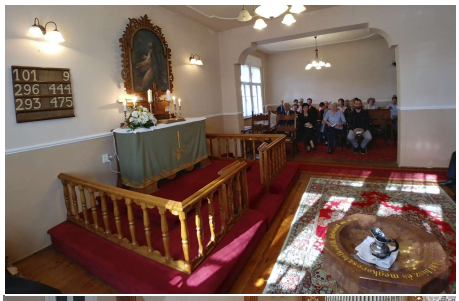

Foto: frankom

Foto: frankom

Foto: Borbélyné Horváth Lídia

Október 26-án a szomódi *református templomban evangélikus (német-magyar) szertartás keretében Markus Wolfgang Kamm (ev.)* és *Tóth Tímea Júlia,* Isten előtt házasságot kötöttek. Isten gazdag áldása kísérje őket további útjukon!

Október 30-án és 31-én (rövidített) *reformáció-heti* alkalmainkat tartottuk meg kistemplomunkban. (Most mindkét alkalomnak mi adtunk helyt, mert református testvéreink tóvárosi imaházának felújítása elhúzódik.) Az első nap *Farkas Balázs* református lelkipásztor prédikált a Róma 15,5-6 alapján, másnap pedig én a Fil 2,1-2 versekkel. A 31-i ünnepi úrvacsorás istentiszteleten *Nagy Krisztina* református lelkésszel együtt végeztük a liturgiát, utána szeretetvendégséget tartottunk. A felajánlott finomságokért ezúton is hálás köszönet!

Foto: frankom

Foto: frankom

Foto: frankom

Foto: frankom

November 3-án istentisztelet után az Almási-úti temetőben elhelyeztük a megemlékezés virágait *Dr. Nagy István, Plachy Lajos* és *Dropa Sámuel lelkészek* sírjaira. Megálltunk *Dr. Stranszky János* sírjánál is, aki gyülekezetünk felügyelője volt 36 éven át. Megemlékeztünk *Farkasházi Ferencről* is, aki az *Evangélikus Északi Egyházkerület* felügyelője volt 1987 és 2000 között – *Dr. Nagy Gyula* és *D. Szebik Imre* püspökök idejében. A kegyelet virágait elhelyeztük *Gizi néni* sírjára és egy virágcsokorral emlékeztünk a nemrég elhunyt *Szajki Mihály* presbiter testvérünk sírjánál is, mely *Gizi néni* parcellája mellett van. Elcsendesedéssel és kedves egyházi énekeink egy-egy versének eléneklésével emlékeztünk és adtunk hálát hithű elődeinkért.

Foto: frankom

Foto: frankom

Az őszi szünetben gyülekezetünkben hospitált *Angyal-Cseke Csaba* elsőéves teológus hallgató. (A vele készített villáminterjú a 12. oldalon olvasható.)

November 8-án az Almási úti temetőben végső búcsút vettünk *Markholt Istvánné. sz. Csernyik Ibolya* evangélikus testvérünktől, akit **október 12**-én, életének 67. évében szólított magához az ÚRIsten. Az elhunytért és a gyászoló családért a vasárnapi istentiszteleten, az oltári záró-imádságban megemlékeztünk.

November 8-10 között Révfülöpön – gyülekezetünk vezetőségének megbízása alapján – *a Felügyelők Országos Konferenciáján* vett részt *Sziklai Tiborné Mészáros Katalin* presbiter testvérünk. (Beszámolója a 13. oldalon olvasható.)

November 25-26-án a *Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületünk* szervezésében, *Szemerei János* püspök urunk meghívására *Hivatásgondozó Napokon* vettem részt a balatonszárszói *Evangélikus Konferencia-és Missziói Otthonban*. A közös erőgyűjtésre és lelki töltekezésre az 5, 10, 15, 20, 25, **30**, 35 valamint 40 éve ordinált lelkészeket hívták meg. A meditációval kibővített és önismereti kérdéseket előhozó, *Percze Sándor lelkésztestvérünk* által vezetett, jó hangulatú alkalmakat/beszélgetéseket közös úrvacsorás, hálaadó istentisztelettel zártuk.

Foto: adamimaria

Foto: adamimaria

November 29-én *Varga István* szervezésében *Eipl Rezső* kőműves mester úr irányításával megcsináltuk a templomkerti „szerszámos-házikó” beton-alpját. *Havranszki Károly* és *Szabó József* testvéreink segítségét is ezúton is köszönjük!

November 29-én egyházmegyei gyülekezet-vezetőségi ülésen vettünk részt – *Súron*. *Gróber Judit Ilona* gyülekezeti felügyelőnk írása az 8. oldalon olvasható.

Fotók: vargaistvan

Rövid-híreink az utolsó oldalon folytatódnak!

Újra itthon…

baráti beszélgetés az Egyház dolgairól

Az élet legnagyobb ajándékai a találkozások: szeretteinkkel, barátainkkal, s persze a Jólstennel is. A tartalmas kapcsolatok, az idő távlatából egyre fontosabbak számunkra, s adnak különleges ízt a találkozásoknak – még ha ritkábbak is. Legutóbb 2016 júliusában láthattuk egymást *Vácott*, amikor is a főszentelő *Pietro Parolin bíboros* államtitkár és a társszentelők *Erdő Péter bíboros* és *Beer Miklós* megyéspüspök Pintér Gábort püspökké szentelték és érseki rangra emelték, s a velebusdói címzetes érseki címet adományozták neki. Azóta a *Belarusz Köztársaságba* kinevezett *apostoli nunciusaként* teljesített diplomáciai szolgálatot – Minszkben.

Foto: frankom

Legutóbbi találkozásunk óta 3 év telt el, és maileket is ritkábban kapok tőled… Magasabb beosztás – több feladat?

Tény, hogy a nuncius vállát még több feladat terheli, de mondhatom, hogy a kinevezésem előtti 20 évben is már erre készültem. A diplomáciai munka már csak ilyen, egyre több és nehezebb feladattal, megbízással kell szembenéznünk, de az is egy plusz kihívás, hogy 3-4 évenkénti periodikával máshol szolgálunk. Új ország, új emberek, s mivel eltérő kultúrákat, más kontinensek szokásait kell megértenünk – viszonylag gyorsan – ez több erőbevetést igényel az elején, amikor megérkezik az ember a fogadó országba.

Így történt ez most is, kevesebb idő jutott az elmúlt években még szűkebb családomra is, s csak rövid, néhány napos hazalátogatásaim voltak. Szerencsére van közvetlen járat *Budapest* és *Minszk* között, de hosszú idő után ez az első „rendes” szabadságom… Igyekszem is jól felhasználni, hogy minél több helyre eljussak – az ígéretlistám bizony elég hosszú – éppen ezért még ma este tovább kell mennem tőletek *Veszprémbe*. Hála Istennek jól bírom a terheket, a terminusok szorítását, s kellemes adottságom a JóIstentől, hogy kevesebb alvással is beérem.

Vatikán állam nagyköveteként érkeztél Minszkbe. Milyen ország Belaruszia?

Bár odaérkezésem előtt igyekeztem minél több információt beszerezni, s tájékozódni az ország történelmében, hiszen pontosan egy magyarországnyi nemzetről van szó – melyben 8 millióan az ortodox és 2 millióan a római katolikus vallás keretrendszerében élik meg hitüket – de az elképzeléseimet, a várakozásaimat a tapasztalásaim messze felülmúlták! Először is nem egy Szovjetunióból kiszakadt „utódállam” fogadott… Az infrastruktúra kiváló, minden jól működik, beleértve a mobilis világ elengedhetetlen részét képező internetet is. A boltokban tényleg minden kapható, még azok a dolgok is, amiket általában csak a vastagabb pénztárcával bírók keresnek, s ami megdöbbentő volt számomra: nagyobb a tisztaság, mint Svájcban! Ez szinte elképzelhetetlen nekünk itthoniaknak, no meg talán az is, hogy akár ortodox, akár katolikus templomokat nézünk, mindegyik telve van, s feltűnően sok a fiatal! A fizetések ugyan szerényebbek, mint idehaza, de a benzin ára is fele az itthoninak, a megélhetés költségei emberléptékűbbek. A fiatalok általában nem akarnak elvándorolni, jellemzően otthoni viszonyok között szeretnék megvalósítani álmaikat.

Foto: frankom

Azt nem mondanám, hogy minden problémamentes, de az egyházi ingatlanok ügye is rendeződik és normális a viszony egyház és az állam között.

Amikor 2016-ban a Lutherrózsában kérdéseimre válaszoltál, akkor azokból megtudhattuk, hogyan lettél pap, s azután diplomata. De mennyiben más egy szentszéki diplomatának a munkája, mint más diplomatáké?

Általában a diplomata emberi kvalitásán múlik, hogyan tudja kapcsolatait építeni és megbízója érdekeit érvényesíteni. Ezért, ha valaki diplomata akar lenni, akkor elvégzi a megfelelő iskolákat, s jelentkezik a külügyminisztériumban, hogy szeretne a diplomáciában dolgozni. Nos, „nálunk”, a katolikus Egyházban ez nem így van. A *Vatikáni Diplomataképző Aka-*

Foto: VatikánMédia – Vatican News internet

démia vezető bíborosa a szolgálati út előzetes ajánlásai alapján éveken át tájékozódik a leendő vatikáni diplomata munkájáról, kvalifikációiról, s miután mindent átvizsgáltatott, egyszer csak „jön” egy utasítás a Szentatyától, hogy kezdje el a jelölt a felkészülést a diplomáciai munkára, mert ott van szükség rá... s tudod, a papot a szentelésekor püspökének tett engedelmességi fogadalma köti.

A diplomata munkaeszköze a nyelv, sőt több nyelv ismerete, ezeket nem lehet hirtelen elsajátítani. Hány nyelvet bírsz most?

*(csak mosolyog, nem válaszol)**

Így visszatekintve már látom, hogy a Szentlélek „sugallatára” *Csépán*, általános iskola hatodik osztályában ‘valamiért’ azt éreztem, hogy nekem nyelvekkel kell foglalkoznom. Számomra fontos tapasztalat látni, hogy a Jóisten hogyan készített fel mostani feladatomra. Bár abban az időben én sem utazhattam külföldre – nagyszüleim, szüleim sokat szenvedtek a kommunista uralom alatt – de *szalézi plébánosom* gazdag könyvtárából töltekezve mégis sok mindent megismerhettem a világról. Így aztán tizenhárom évesen elhatároztam, hogy nyelveket szeretnék tanulni, ezért jelentkeztem a szentesi gimnáziumba – ahol az orosz mellett emelt szinten tanultam az angolt –, majd a kecskeméti piaristáknál érettségiztem. Egy kis történelemi adalék még: *Kada Lajos* érsek volt az első magyar vatikáni diplomata és nuncius, negyven év múlva pedig én követtem őt ezen a pályán.

De szeretném megválaszolni előző kérdésed: *mi is a szentszéki diplomata munkája?* Egyrészt *az egység*, a Világ-Egyházhoz tartozás megtapasztalásának a segítése, másrészt a fogadó ország helyi egyházi intézményeinek, egyházmegyéinek minél jobb megismerése, hogy azt az erkölcsi-etikai iránymutatást, amit ad az Egyház a híveknek és rajtuk keresztül a világnak is ajánl, – a tények ismeretében – minél eredményesebben tehesse. Erre ugyanis igen nagy szükség van ebben a mostani globális gazdasági-, politikai érdekek kereszttüzében vergődő világnak! Amikor a Szentatya véleményt nyilvánít, állást foglal valamiben, akkor ezt az *Emberi Jogok* védelmében is teszi. Ez persze nem csak a Vatikán, minden nemzet alapvető kötelessége lenne...

Foto: frankom

*Gábor legutóbbi hivatalos önéletrajzában 13 nyelv szerepelt – *fm.*

Foto: frankom

A vatikáni diplomáciában dolgozni kivételes feladat. A Te közvetlen felettesed Ferenc pápa... Bocsánat a profán kérdésért, de milyen „főnöknek” látod őt?

Egy vatikáni diplomata az egyetemes, az egész világon jelen lévő *Egyház* és annak *URa, Jézus Krisztus*nak a szolgálatában áll, de nem rejtem véka alá, hogy én kedvelem őt. Jóllehet *Ferenc pápa* már nem fiatal, éppen ezért nagy tapasztalásokkal teli az életútja – hiszen eléggé ismert, hogy dél-amerikai „nehéz terepen” végezte évtizedeken át papi szolgálatát – s ezért őszintén kimondja, amit gondol. Diplomaták is dicsérik a Szentatya diplomáciai képességeit – bár ilyet nem tanult – sőt megdöbbentően jól használja a modern médiát is kapcsolatteremtésre.

Azt gyorsan szeretném megjegyezni, hogy bár *az újságírók kedvelik Ferenc pápa határozott véleményét,* amit félreérthetetlenül fejt ki, de nemegyszer megtörtént, hogy egy-egy kijelentését, mondatát nem pontosan vagy az eredeti kultúrkörben nagyon is jól érthető kijelentését másik kontinensen élők kultúrkörében teljesen más kontextusba helyezve idézték, s ezzel megosztottságot generáltak – olykor még az egyházi emberek között is.

Pintér Gábort 1988-ban szentelték pappá *Vácott*, 1987-1989 között a bécsi Pázmáneum rektorának helyettese volt, 1989-1993 között a *Burg Kastl*-i Magyar Gimnáziumban tanított, 1993-1996 között elvégezte a vatikáni diplomataképzőnek számító *Pápai Egyházi Akadémiát*, s lépett a Szentszék diplomáciai szolgálatába. 1996-2000 között a haiti nunciatúrán, majd 2000-2003 között a bolíviai nunciatúrán szolgált titkárként. 2003-2006 között az észak-európai országokban (Svédország, Norvégia, Izland, Dánia, Finnország) akkreditált stockholmi nunciatúra titkára, majd tanácsosa volt. 2006-2010 között a párizsi nunciatúrán, 2010-2013 között a *manilai* nunciatúrán, 2013-2016 között pedig a bécsi nunciatúrán szolgált tanácsosi beosztásban. 2016 májusában *Ferenc pápa* apostoli nunciussá nevezte ki a *Belarusz Köztársaság*ba, ahol eleddig teljesített szolgálatot.

Lapzárta után érkezett a hír: *2019. nov. 12-én a Szentatya Honduras apostoli nagykövetévé nevezte ki.*

„Akinek több adatott, attól több is kívántatik” – de a több talentum forgatásához több erő is kell... Hogyan töltekezel?

Bár sok-sok diplomáciai és protokolláris eseményen kell részt vennem, ennek ellenére *én is végzek pasztorális feladatot,* s ez *feltölt*. Diplomata kollégáim közül jónéhányan igénylik a lelkivezetésemet. Naponta *misézek*, alkalmanként *gyóntatok, esketek*, sőt *bérmálok* én is, mint sok más püspök és paptestvérem. Amikor kezdek elfáradni, hiszen olykor a „legkiválóbbak is meglankadnak” olvassuk Ézsaiásnál, akkor hálával gondolok arra, hogy a JóIsten ezt a hivatást adta nekem. Átélhettem, hogy a Világegyház – bár mindenütt vannak helyi jellegzetességek – mindenhol ugyanaz.

Érseki jelmondatodból – *Gaudium et spes* – veszem: Az *„öröm és remény” Istene kísérjen minden utadon!* Köszönjük, hogy megálltál nálunk, s tudod: nagyon sokszor gondolunk Rád... a Jólsten előtt is.

Napi imáimban én is hordozlak Titeket! Hivatásunk okán ritkábban adatik meg a személyes találkozás, de mindig sokat jelent nekem is, és megerősít.

Foto: frankom

Üdvösség és egészség

Beszélgetés formáról, tartalomról és higiéniáról

Foto: net

Katolikus testvéreink az *52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust* tartják jövőre – 2020. szeptember 13–20. között – Budapesten. Evangélikus Egyházunkban is „2020 az úrvacsora éve” lesz. Ennek apropóján kérdeztem úrvacsorai gyakorlatunkról *Bencze András* székesfehérvári lelkészt, püspökhelyettest.

Sokan idegenkednek az ún. egykelyhes úrvacsora -vételtől, mások pedig a bemártós vagy kishelyes megoldást tartják túl modernnek vagy egyenesen egységet rombolónak. Mint egyházmegyénkben legrégebben szolgáló lelkész, mennyire látod ezt problémásnak?

Az úrvacsorával kapcsolatos egészségügyi megfontolások nyilvánvalóan nem érinthetik az úrvacsora tartalmát. Az úrvacsora ajándéka mindig a bűnbocsánat és az örök élet. A higiéniai szempontok figyelembevétele csak az úrvacsorázás formáját határozhatják meg. Fontos a forma és a tartalom egységének látása egyrészt azért, hogy a formaváltoztatás által ne veszítse el tartalmát a szentség, másrészt azért, hogy nem tartalmi, hanem hangulati vagy szokásbeli kötődések ne akadályozzák a szükséges és jó formaváltást.

Jean-Jaques von Allmen szerint az istentisztelet rendje iránti igény nem csupán abból fakad, hogy az egyház szociológiai képződmény (egy bizonyos helyen és időben összesereglő férfiak és nők közössége), hanem elsősorban abból ered, hogy Isten emberré lett Jézusban, leszállt a földre, és a mennybe ment. Ezt a megtestesülést és felemeltetést éli át a gyülekezet az istentiszteleten: hallhatóvá és láthatóvá válik Isten igéje, az emberhez az Úr maga jön közel, és a hívő nép az istentiszteleten megélt közösség által a mennyei közösséget, az örök élet ízét ízleli meg. Ezzel az alázattal alakítjuk ki istentiszteletünk rendjét.

Foto: frankom

Fehér Károly szokta mondani, hogy míg az *„Ószövetség kinyilatkoztatott módon közli az istentisztelet külső formáját, az újszövetségi istentiszteletnek csak a tartalmát tudjuk”*. De éppen ez a lényeg. Tehát változhat a forma, de mindig fejezze ki a tartalmat!

Ágendánktól (teendők) – ami a liturgiákat foglalja magában – nem térhetünk el, hiszen erre a jó rendre, s a Hitvallási Iratainkra tettünk esküt, amikor lelkésszé avattak minket. Tehát végül is engedelmesség-kérdésről van szó?

Nem a szokásokhoz, nem az egyházvezetéshez való engedelmesség, hanem e*lhívatásunkhoz* való hűség, a Szentíráshoz való kötöttség a lényeg. Amikor az úrvacsora rendjéről gondolkodunk, mindig össze kell gyűjtenünk azokat a mondanivalókat, amelyeket az úrvacsora hordoz magában, amiket az úrvacsora liturgiai formáinak ki kell fejeznie.

A liturgiának legalább háromféle összetevője van. A *szóbeli*, a *tárgyi* és a *gesztusbeli* megjelenés. A szóbeli megjelenés a teljes tartalmat hordozza, de ezt most nem részletezném, inkább a tárgyi megjelenésre összpontosítanék, a „szent jegyek”-re térnék. Hiszen a kenyér lehet kovászos kenyér szeletelve vagy törve, a nálunk megszokott ostya – bár itt is előfordul a kis és nagy ostya, szerintem az evangélikus rendhez nem illeszkedve –, végül lehetséges volna a *macesz* is. A kehelynél pedig lehetséges hagyományos bor illetve szőlőlé.

A forma tehát nem elsődleges, de az üzenet igen. Milyen üzenetet hordoznak az eltérő formák?

A kovászos szeletelt kenyér kifejezi az úrvacsora étkezés jellegét, magán hordozza Jézus kijelentését: *„Én vagyok a mennyei kenyér”* A mindennapiságot is jól kifejezi. Ám eltávolodik az utolsó vacsora kovásztalan kenyerétől.

A megtört kovászos kenyér ezek mellett érzékelteti a közösséget is, hiszen egy kenyérből részesedünk. Hátránya, hogy mindenki hozzányúl az egy kenyérhez – fertőzésveszély -, és morzsálódik.

Az ostya közelebb áll az utolsó vacsora formájához, ugyanakkor kifejezi a kovásztalanságra, a bűntelenségre való igényt, elhívást. A kicsiny ostya elveszíti az úrvacsora étkezés jellegét. Ehhez tartozik az az evangélikus hagyomány, hogy az ostyát nem rágjuk meg, mivel a Szentírásban az áll Jézus testéről: „Csontja ne töressék meg”. Az ostya használata viszont elősegíti, hogy megkülönböztessük – legalább formája miatt - az úrvacsorát más étkezéstől. Bár éppen az lehet hátránya is, hogy csak formailag különböztetjük meg más étkezéstől.

A macesz előnye, hogy még közelebb van az „eredeti” kenyérhez, amit Jézus megfogott, megtört és tanítványainak adott. Kifejezi az egységet, hiszen az egyből törünk. Hátránya, hogy ez is morzsálódik.

Foto: net

A kehellyel kapcsolatban a szent Szövegek nem említik, hogy abban bor lett volna – hangoztatják azok, akik szívesebben adnának, vagy innának alkoholmentes italt. Ám igen nagy bizonyossággal tudjuk, hogy a páskavacsorán *bor* volt a kehelyben.

Felekezetenként eltérőek a szokások is, ahogyan fogadják a hívek az úrvacsorai jegyeket...

A gesztusok közül fontos a térdelés – már csak mi lutheránusok gyakoroljuk ezt az ősi szokást –, ami nem egyszerűen az alázatot, hanem inkább az imádatot fejezi ki. Fontos a kis körök együttes vétele, amely emlékeztet arra, hogy házanként törték meg a kenyeret. Nem véletlen az sem, hogy sok evangélikus helyen éppen tizenketten férnek el az oltárnál egyszerre. Ez erősíti a közösségi jelleget.

Amikor ún. mozgó úrvacsora van – ezt láthatjuk református testvéreinknél is – akkor Isten vándorló népét jelenítjük meg. Ez a forma nagyobb teret enged a nyitottságnak, de kevésbé éljük meg az asztalközösséget, és bár

lehetőséget ad az egyéni elcsendesedésre ugyanúgy mint a sokakkal való találkozásra, számomra kevésbé tűnik ünnepélyesnek. Pedig az úrvacsora ünnepélyes volta – már a páskavacsorával való kapcsolata miatt – sem hanyagolható el.

Azt szeretném kiemelni tehát, hogy az úrvacsorában a bűnbocsánat és az örök élet reménysége mellett, amelyek mindenképpen a központi ajándékai a szentségnek, az öröm és a hálaadás mellett, amelyet a hívőkben ébreszt, fontosnak találom a közösségi jelleg, az étkezési jelleg, a nyitottság és az ünnepélyesség megjelenését és megtartását. Ezek együtt valószínűleg nem jelennek meg egyetlen formában sem, mégis ezeket szem előtt kell tartanunk, amikor formákról gondolkodunk.

A tartalmi és formai szempontokon kívül nem hanyagolhatóak el az egészségügyi szempontok sem...

Igen, ezek az elvárások is alakítják az úrvacsorázás módját. Két szempont szokott ezzel kapcsolatban előkerülni: mindkettő jellegzetesen a kehellyel kapcsolatban. Az egyik a fertőzésveszély – akár úgy, hogy valaki nem szeretne másokat megfertőzni, akár úgy, hogy valaki fél a fertőzéstől. A másik az alkoholtartalom. Ezzel kapcsolatban egyrészt az autóvezetők, másrészt az alkoholproblémákkal küzdők tesznek fel kérdéseket. Illetve mindkét szempont esetén találkozunk túlzott óvatossággal, illetve az úrvacsora tartalmának – merem így mondani – lebecsülését jelentő egyéni elgondolással. („Nem szeretem az alkoholt!”)

Fel kell tennünk a kérdést, vajon tényleg akkora-e a probléma, mint amekkorát csinálunk belőle? Nem a lelkészek beszélnek erről túl sokat, és bizonytalankodnak az úrvacsora tényleges tartalmát illetőleg? Nem akarjuk-e kiszolgálni a hóbortos elvárásokat?

Két példát hadd mondjak! A háború előtt a székesfehérvári gyülekezet Amerikából kapott egy kiskelyhes úrvacsorakészletet. (A készlet egyébként szőrén-szálán eltűnt. Még a leltárban sem szerepel. Bizonyára nem volt igény a gyülekezetben használatára.)

Amikor a német testvérgyülekezetünkkel megismerkedtünk, többeknek megtetszett az alkoholmentes úrvacsorázási lehetőség. Átvettük tehát a gyakorlatot. Odaállt az oltárhoz egy presbiter kék szalaggal megjelölt kehellyel kezében. Aki nem kért bort, az jelzett, és ő adta az alkoholmentes kelyhet. Néhány hónapon keresztül egyre gyarapodott azok száma, akik ezzel éltek. Aztán fogyni kezdett, és talán másfél év alatt teljesen elhalt.

Fdo: frankom

Ezek a példák azt mutatják, hogy könnyen előfordul, hogy a gyülekezet nem valós kérdésre keres választ, hanem saját maga gerjeszt végig nem gondolt igényeket. Vajon nem ilyen ijesztgetés volt-e, amikor a nulltoleranciát bevezették, és mi riogattuk az embereket, hogy akkor hogyan szabad úrvacsorát venni – ahelyett, hogy orvost vagy biológust kérdeztünk volna meg erről? Sőt, egy alkoholistákkal foglalkozó pszichiáter azt mondta: ha valaki hiszi, hogy a kehely Krisztus valóságos vére, az nem fog visszaesni a korty bortól... Tehát kérdés az, hogy az úgymond jelentkező igény nem a bizonytalanságunkat, az úrvacsoráról vallott hitünk ingatag voltát jelzik-e?

Ezt a kérdést azért kell felvetnünk, mert ha mentesek vagyunk saját bizonytalanságunktól, nemtörődömségünktől, akkor viszont fontos törődnünk az igényekkel, mert katolikus történészek (Szántó Konrád) szerint az egy szín alatti áldozás kialakulásában jelentős szerepet játszott a fertőzések veszélye.

A felvetődő sokféle megközelítésben melyik lenne a követendő megoldás?

Első megoldásként jelentkezett a kiskelyhes úrvacsora. Finn testvérgyülekezetünkben az oltárra helyezett nagy kehely csőrös kiképzésű. A térdeplő karfájához polcot illesztettek, ott találhatók a kiskelyhek, az osztás közben tölt bele a lelkész éppen egy keveset, amelyet teljesen kiisznak a hívek. Ez az egyetlen módja, ahogy a kiskelyhes rendszer felépíthető.

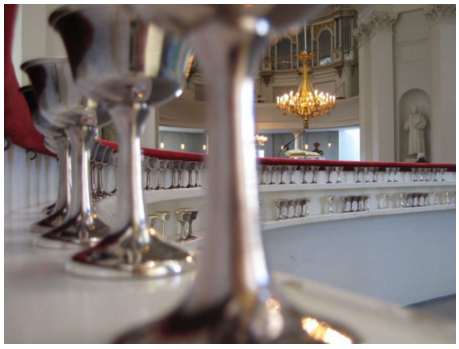

Fdo: net

Ebben ugyanis megmarad a közösség, az egy kehelyből ivás motívuma, nincs tálca, kevésbé látványos a kelyhekben maradt bor, tehát nem érezzük annyira kocsmában magunkat. Megőrizzük az ünnepélyességet. Persze a kiskelyhes osztás esetén nehezen képzelhető el a választási lehetőség: közös kehely vagy kiskehely. Azzal az úrvacsora nyitottsága, egyetemessége veszne el.

Ortodox testvéreinktől tanultuk a bemártós rendet. Ők ugyan a kenyeret kiskanállal merítik a borba. A rómaiak vették át tőlük, amikor gyarapodni kezdett a két szín alatti áldoztatás. A bemártás esetén megmarad a közösségi jelleg, az egy kehelyből részesedés. Azonban eltávolodunk a „vacsora után” gondolatától, és az étkezés jelleg is eltűnik. A bemártós rendhez kényelmes az ehhez kialakított paténás kehely, de nagyobb szabadságot ad, ha segítőt vonunk be. Ő tartja a patént, és a lelkész mártja bele a borba. Nálunk azok, akik be szeretnék mártani, kezükbe kérik az ostyát, és maguk mártják bele. Ehhez azonban az osztó figyelmessége is kell. Ha nem jól tartja a kelyhet, könnyen a mártó ujja is belekerül a borba.

Meglepő, szokatlan megoldási lehetőség a kisközösségi úrvacsora. Nem a nagy gyülekezet vesz együtt, hanem a gyülekezethez tartozó kisközösségek, házi csoportok (domus ecclesia) saját alkalmaikon vesznek úrvacsorát. Veszélye, hogy a kisközösség elszakad a gyülekezettől, nem élik meg a nyitottságot sem. Ám az első gyülekezetek is házanként törték meg a kenyeret. Kis közösségben, különösen állandósult csoporttagokkal, jóval kisebb a fertőzés veszélye. Erősebb lehet az ünnepélyesség, az úrvacsora étkezés jellege és közösségi aspektusa is.

A hagyományos rendet megőrizve is számtalan lehetőség áll előttünk. Maga a rend. Ha piszkos a kehely, zavaros a bor, gyűrött a törlőkendő, és ráadásul minden csak oda van dobálva az oltárra, akkor hamarosan elszoknak az emberek az úrvacsoráról, jobb esetben valami más rendet keresnek hozzá.

Tehát legyen rend! Megemlítem, hogy több mint két évtizeddel ezelőtt hasonló témáról *Zászkaliczky Péter* tartott előadást, amelyben szólt arról, hogy bár a szentség érvénye és hatása nem függ a kiosztó személytől, mégis illő odafigyelnünk, hogy cigarettától sárga ujjal, piszkos körömmel, rendetlen lutherkabátban ne álljunk az oltár elé. Komoly kérdést vet fel, hogy a lelkész esetleges bőrbetegsége esetén hogyan lehet úrvacsorát osztania...

Nálunk Tatán nagy ünnepek első napján van „kelyhes” úrvacsoraosztás is. Ilyenkor külön figyelek arra is, hogy ne maradjon rúzslenyomat a kelyhen...

Ismerős probléma, bár a rúzsok világában is nagy a fejlődés... Szerintem szabad tanítanunk a lányokat, asszonyokat arra, hogy ne rúzsos szájjal jöjjenek az oltárhoz és szabad nekünk lelkészeknek is megtanulnunk a kehelytörlés fortélyait, hogy ne csak a kehely külső részét, hanem az egész peremét töröljük át.

Aztán egymástól számtalan ötletet tanulhatunk. A sekrestyébe helyezett kézmosótáltól kezdődően, az illatszerboltban kapható alkoholos törlőkendőn, illetve tisztítózselén keresztül a segítők szolgálatba-állításán át a váltott vagy pótkehelyig, és a tányérra helyezett nedves kendőig és kiskanálig, amellyel a kehelybe hullott morzsát lehet kiszedni. A segítők szolgálatba állítását ebben az esetben különösen is fontosnak tartom.

Végül hadd kérdezzem: Számodra melyik úrvacsora-vételi forma a legkedvesebb?

Válaszaim alapján bizonnyal kitűnt, hogy számomra a hagyományos úrvacsoraosztás a legkedvesebb. Szerintem még mindig túl keveset tanítunk az úrvacsoráról. Ha jobban ismernénk az úrvacsora ajándékait és mindazt, amit a forma kifejez, jobban is ragaszkodnánk ahhoz.

Az már persze a lelkigondozói feladatkörbe tartozik, hogy az új formákat, a felvetődő ötleteket hogyan lehet kezelni a gyülekezetben, és ha végül mégis más formához szeretnénk térni, akkor azt hogyan lehet bevezetni, és meghonosítani.

Köszönöm, hogy megosztottad velünk gondolataidat!

Elnökségi tanácskozás

November 29-én délután 5 órától Súron az Evangélikus Gyülekezet közösségi termében a Fejér-Komáromi Egyházmegye gyülekezeti elnökségei tanácskozást tartottak. Az alábbiakban felügyelőasszonyunk Gröber Judit beszámolóját olvashatjuk.

Foto: frankom

Szarka István esperes úr elérkezettnek látta az időt, hogy összehívja a Fejér-Komáromi egyházmegye gyülekezeti elnökségeit – papokat és felügyelőket – Súrra, hogy annak rendje és módja szerint megvitassuk az elmúlt egyházi év eseményeit s együtt adjunk hálát az Úr mindazon ajándékaiért, amik gyarapították gyülekezeteinket.

Bevezető áhítatot a „házigazda" Nagy Gábor tartotta, majd a falu polgármestere, *Sógorka Miklós* – aki egyben a az evangélikus gyülekezet gondnoka is – köszöntötte az egyházközségi elnökségeket ill. a küldötteket. Ezután kerestünk közösen választ azokra a kérdésekre, melyek „testben vagy lélekben" hátráltatják keresztyén hitünk megélését.

Foto: frankom

Elsőként a felügyelők számoltak be gyülekezetük működéséről, mondhatni „közérzetéről", értve ezalatt az örömteli eseményeket és a hétköznapi gondokat is. Csupán egy példát kiragadva *Szöllősi Miklós* bokodi felügyelő arról számolt be, hogy gyülekezete néhány éven belül másodszor lelkipásztor nélkül éli hitéletét. Magunkról szólva, a tatai gyülekezetről örömmel mondhattam el azt, hogy nálunk a keresztelések száma – Istennek hála(!) – 16 volt, s ebből 4 már az adventi időszakra esett. Ugyanakkor nagy szomorúság számunkra, hogy szeretett hűséges gondnokunk, *Németh László* megüresedett tisztét máig nem tudtuk betölteni, valamint *Szajki Mihály* presbiter testvérünk elmenvén nagy űrt hagyott maga után.

Esperes urunk a felügyelői beszámolókat úgy aposztrofálta – igen találóan – *„a gyülekezeti élet alulnézetben"*. Azaz: alkothat képet és támaszthat elvárásokat az egyház az evangélikusok felé, de a realitás a gyülekezetekben nyilvánul meg. A továbbiakban az Esperes úr a 2 Kor 4,11 igének *„Mert mi, akik élünk mindenkor halálra adatunk a Jézusért, hogy a Jézus élete is látható legyen a mi halandó testünkben"* – szellemében indította a tanácskozást és felhívta figyelmünket arra, hogy az egyházban a *„testületiség és a lelkületiség"* kényes egyensúlyára mindig ügyelnünk kell. A test gyógyítása azonban csak a jézusi lelkülettel lehetséges.

Szó esett továbbiakban az évek óta vitatott kötelező hitoktatásról is. Úgy tűnik ez egy *„mission impossible"*, lehetetlen küldetés a lelkészek számára, mivel sok időt/energiát von el a lelkésztől. Sajnos, *minimális* eredményt hoz, a gyülekezeti munka (pl. látogatások) rovására.

ÉGI SZERELEM KOLDUSA

Könyörgök hozzád Istenem
tartozásaimmal
jószívvel számot vetnem
s világodra örömmel tekint'nem
segíts meg törekvéseimben

Hideg számítás álnokság restség
rajtam ne rontson
ne féljem sorsom
s mint esthomályban Anyánk
lámpabéllel
vagy Apánk másfélekép
tette rég
szent Szellemiséggel
ez országrontó reményvesztettségben
hiányzó útjelzők ellenében
sugarazd be elmém

gonosz szándékok és tettek
meg ne szégyeníthessenek
több kudarc mint bírnám ne érjen
jussom hármasságos Igaz legyen
s kegyelmed Fényében
mindig tudjam
mit szabad s mit nem kell tennem

Az örök élet ígéretében
ezer bűn-halálon át
csonka hazánk senkiföldjén
s ameddig a szem ellát
Ég-atya, Ég-anya és Fia
örök Szent Háromság
vezéreljétek a Jóra
ez Égi Szerelem koldusát

H.T. Klára

A majd háromórás tanácskozás közösen elköltött vacsorával, testvéri beszélgetéssel ért véget. Hálásak vagyunk a találkozás minden alkalmáért, ami megerősíti bennünk az összetartozás igaz érzését! S.D.G.

Gröber Judit
a tatai egyházközség felügyelője

Foto: frankom

Egyre közelebb...

„Ha az ÚR nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők...”

Zsolt 127,1a

Foto: domokosattila

November 15-én délután – egy borongós pénteki napon – végre mindenkinek megfelelt az időpont, s (részben) valóra vált a közös elhatározásunk: készítünk egy „ökumenikus” fotót a Szent Kereszt Felmagasztalása plébániatemplom állványain... Az apropót a felújítások-szülte helyzet adta, ugyanis a Kocsi-úti református templom szűk két hónapon át adott helyt a felső-tatai katolikus gyülekezetnek, mi evangélikusok pedig majd 8 hónapon át adtuk át tóvárosi református testvéreinknek vasárnapi istentiszteletek tartására kistemplomunkat.

Aki építkezik, az tudja igazán érteni az idő viszonylagosságát. Van, amikor ólomlábakon jár az óra, s van, amikor gyorsabban, mint kellene... Várni egy-egy felújítás, átépítés végét, hogy újra a megszokott, de immár megszépült tereket birtokba vehessük, olykor embertpróbáló feladat.

Minket tatai felekezeteket nemcsak az évenkénti közös alkalmak – januári ökumenikus imahét, augusztus 20-i ökumenikus kenyéráldás, korábban ádventi közös gyertyagyújtás – kötnek össze, de a hétköznapi feladatok is: hitoktatás vagy éppen közös esküvő megtartása. Mivel szinte napi szinten érintkezünk, ismerjük egymás gondjait, s örömeit. *Így örülünk katolikus és református testvéreink felújításainak!*

Bejárva a templomot – altemplomtól a padlásig – sok érdekes helytörténeti információt kaptunk *Havassy Bálint atyától*, aki elmondta, hogy a *Győri Egyházmegyéhez* tartozó tatai *„Szent Kereszt Felmagasztalása”* templomfelújítást a kormány 625 millió forinttal támogatja. Jó, hogy végre már itt tartunk, hogy nem templomot robbantanak fel – vad-kommunista idők(!) – hanem templomokat óvnak meg, újítanak fel, hiszen ezek az épületek nemcsak mindannyiunk kincsei, de ezeket évszázadok múlva is megcsodálhatja az utókor és az idelátogató.

Foto: domokosattila

Graffitti-történelem a toronyban... Vissza egészen a 19. századba!

Foto: domokosattila

Bálint atya vezet minket, egyre csak feljebb, egészen a 38 mázsás harang fölé!

Bálint atya elmondta, hogy a felújítás terveit *Markos Anikó* tatai építész, a *Komárom-Esztergom Megyei Építész Kamara elnöke* készítette el, a kivitelezést pedig az *ARTemisz & Sofia Építőipari Kft.* végzi. A munkálatok várhatóan több mint egy évig tartanak.

Azt hiszem, nem csak a tatai keresztények, de minden jószándékú tatai nagyon várja, amikor végre a megújult templomkülsőt megsimogatják a felkelő nap első sugarai... *„Várni örömöt, maga is öröm!”*

Messze a nyár, most még Ádventben vagyunk, s napról napra közeledünk a liturgiában Karácsonyhoz, hogy ki-ki a maga felekezeti szokásai szerint megünnepelhesse kis és nagy közösségében a *Szent Titkot*, amikor is a *„Mennyei Kenyér alászállt”* (Jn 6,33): Isten emberré lett. Felettébb nagy titok ez, az Egyház létének titka!

Ezért ha egymással emberi örömeinket és gondjainkat megosztjuk, akkor KÖZELEBB kerülhetünk egymáshoz és Istenhez is, hiszen *Egy Kenyér* morzsái vagyunk – és Krisztus testének nélkülözhetetlen és egymásra utalt tagjai.

frankom

Foto: domokosattila

Speciális ökumené a torony-magasban: az evangélikus lelkész, a katolikus templom állványzatán, háttérben a református templommal... *(legbátrabb mégiscsak a fotósunk volt – ő csak a gépébe kapaszkodhatott!)*

Foto: domokosattila

Markos Anikó a felújítás aktuális állapotáról tájékoztatja *Havassy Bálint* atyát.

Foto: domokosattila

A „magas égből” – örömmel – újra a földön. Respektünk az állványon dolgozók felé megerősödött!

Ádventi harangszentelés

Vannak a történelemnek vérzivataros korszakai, melyek utóhatásai több generáción átívelnek, de vannak olyan lélekemelő történések is, amiket csak egy-két generáció tapasztalhat meg. Ilyen egy templomszentelés vagy egy harangszentelés. Ez utóbbi történt december 15-én a vasárnapi istentisztelet keretében, amikor is a tóvárosi református testvéreink imaházára került toronyban nyugvó harangot Dr. Szabó Előd tatai lelkipásztor beszentelte. Ezzel a nem mindennapi aktussal kistemplommá is avatta a tóvárosiak kedves imaházát. A felújításról kérdeztem Vadász Ferencet, a Tóvárosi Református Gyülekezet gondnokát.

Fob: ifj. Vadász Ferenc

Alig két napja „kistemplomosodtatok”, de az öröm még mindig látszik rajtad...

Minek is titkolnám, kiváltságnak éltem meg, a gyülekezettel és a jelenlévő presbitertestvérekkel együtt, hiszen nem mindenkinek adatik meg, hogy a saját templomában, az ő idejében harangot szenteljenek. Régóta vártam-vártunk erre a napra, de azt hiszem a meghatottság könnyei *Mráz Dezső* bácsi – akit elkísért felesége is – szemében dagadtak igazán! Ő emberemlékezet, úgy az 1940-es évek óta, oszlopos tagja a tóvárosi gyülekezetnek, s várta ennek az álomnak a beteljesülését. Bár magas kora ellenére gyengélkedik, de jelen lehetett ezen a felemelő alkalmon.

Foto: frankom

Ez az ünnepség meglehetősen csendes keretek között zajlott – vagy tévedek?

Nem. Családias, de nagyon szép ünnepség volt. *Dr. Szabó Előd* vezetésével az ünneplő gyülekezet a felszentelt harang szavára vonult be kistemplomába, ahol ő tartotta az igehirdetést. A *Benya Zsuzsa* vezette kórus szolgálata igen emelte az ünnep fényét, melyen természetesen jelen volt *Dr. Márkus Mihály* nyugállományú püspök úr és felesége is. „Nagyünnepi” keretek között majd *február 8*-án adunk hálát az ÚRisten gondviselő jóságáért. Bár szerettük volna előbbre hozni ezt az eseményt, de ez volt az első szabad időpontja *Dr. Steinbach József* püspök úrnak, aki áldást mond majd a teljes felújított kistemplomunkra.

Mikor döntött a Presbitérium a felújításról?

Tavaly ősszel vetődött fel először annak a reális esélye, hogy a hívek adománya mellé támogatást is kaphatunk, mely nélkül a „probléma-csomagunkat” – falak belső vizesedése, tetőszerkezet javítása és a héjazat cseréje, s persze a felújítási munkák koronájaként egy imaházhoz illő harangtorony megépítése – nem tudtuk volna megoldani.

Januárban aztán elindult az intenzív szervező munka. Tervezőt és kivitelező mesterembereket kellett keresnünk ill. pályáztatnunk, de a szakipari munkások fel-

Foto: ifj. Vadász Ferenc

kutatása komoly kihívást jelentett ebben a mostani munkaerőhiányos világban...

Április végén aztán ideiglenesen „átköltöztetek" hozzánk, s elkezdődtek a munkálatok...

Valóban. Kezdődött azzal, hogy mintegy 45 m³ földet hordtunk ki a padlózat alól – társadalmi munkában, presbiterek és gyülekezeti tagok lelkes támogatásával. Azóta magunk mögött tudjuk a teljes belső felújítást, a fűtésrekonstrukciót, de még hátravan a külső vakolat rendbetétele és egyéb festések-mázolások, nemkülönben a belső udvar rendbetétele.

Hála Istennek, hogy ennyire megszépültetek! Méltó dícséretét a Jólstennek egy szép hangú orgona bizonnyal tudná segíteni...

Mit tagadjam, nagyon megszerettük a ti templomi orgonátok szép hangját! Hadd osszam meg örömünket veled/veletek, hogy a Jóisten meghallgatta a könyörgésünket, s a tegnapi nap folyamán – egy hasonló *Johannus* digitális orgonát, mint a tietek – Hollandiából már útnak is indítottak, ami emberi számítás szerint csütörtökön megérkezik Tatára.

Ennek igazán örülök, gyanítom, hogy kántorok is... (együtt nevetünk).
A Jólsten segítsen titeket a továbbiakban is! Azt gondolom, a Tóvárosi Református Gyülekezet ezzel meg is kapta nagyon szép karácsonyi ajándékát!

Én is így gondolom. *Soli Deo Gloria!* Ádvent 4. vasárnapján pedig vezető lelkészünkkel *Dr. Szabó Előddel és Dr. Varga József* főgondnok úrral megyünk át hozzátok megköszönni segítségeteket, hogy helyet adtatok nekünk, és így méltó körülmények között tarthattuk istentiszteleteinket az elmúlt 7-8 hónapban.

Várunk Titeket szeretettel, s lélekben mi is készülünk február 8-ra, hogy együtt örülhessünk veletek és dicsérhessük URunkat!

Fotó: ifj. Vadász Ferenc

Fotó: ifj. Vadász Ferenc

Fotó: ifj. Vadász Ferenc

Ádvent – teológusként

Őszi szünetben gyülekezetünkben hospitált Angyal-Cseke Csaba elsőéves teológushallgató. Ilyenkor a sokrétű lelkészi hivatali munkába kell betekintenünk, de különös hangsúlyt kapott a testvérgyülekezeti kapcsolat építése/ápolása, hiszen többek között erre koncentrálva kellett neki egy írásbeli munkát készítenie. Már ekkor kértem őt, hogy adventi-karácsonyi *Lutherrózsánk* számára válaszoljon néhány kérdésemre, amit készséggel és gyorsan az elmúlt napokban meg is tett.

Foto: frankom

Első benyomásaid? Van-e már kedvenc előadásod?

Megvallom őszintén, hogy már régóta vártam az egyetemet. Az ilyen nagy várakozások esetében sokszor és könnyen előfordul, hogy amikor végre beteljesedik, amire várunk, csalódás ér bennünket. Az én esetemben azonban egyáltalán nincs így. Úgy érzem, hogy a Teológián, a szolgatárs-barátok közösségében a helyemen vagyok. Azt nem állíthatom, hogy minden zökkenőmentesen halad a kollégiumi, önálló életemben, vagy azt, hogy a teológia tudománya könnyen adja magát. Minden napban meg kell küzdeni az Isten által elénk állított feladatokkal. Talán ezekben a napi harcokban formál minket az Elhívó alkalmas eszközévé, szíve szerinti lelkipásztorrá az előttünk álló egyetemi években.

Az első évben tulajdonképpen alapozó ismereteket sajátítunk el. Bibliaismeretet, görögöt, hébert és különböző teológiai bevezető tárgyakat tanulunk. Nincsen olyan tanegység, amit ne szeretnék, ami ne érdekelne, de hozzám az Egyházzene, az Újszövetség és a Hermeneutika áll legközelebb.

Hányan vagytok első évfolyamon?

Kilencen kezdtük meg idén a tanulmányainkat az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. Heten vagyunk teológus-lelkész szakon (hat fiú és egy lány) és két lány évfolyamtársunk hittanár szakon tanul, ők az EHE mellett az ELTE-n is jelen vannak, ott végzik a közismereti szakpárjukat.

Mi ad örömöt Neked ebben az ádventben? Van-e ideje a kollokviumra készülődő teológusnak ádventi elcsendesedésre?

Egyre jobban érzem az egyetem légkörében az egy hét múlva kezdődő vizsgaidőszak okozta feszültséget, s ugyanakkor az advent, a közelgő karácsony ünnepének csendes áhitatos érzését. Most, ezekben a hetekben ebben a kettős feszültségben élünk.

Amikor szeptemberben fogadalmat tettünk a zuglói templom oltára előtt, ezeket a szavakat mondtuk: *„Az evangélium szolgálatában és Jézus Krisztus követésében törekszem a tanulás, a hit és az élet egységére."* Ez az élet, amely véleményem szerint kétségtelenül a görög dzóé (örökélet) szóval adható vissza, Jézus Krisztusban, a benne való hitben és bizalomban van. A tanulás, hit és élet egysége számomra abban nyilvánul meg, hogy annak ellenére, hogy egész nap Istenről tanulok, teret adunk Neki, szóhoz engedem jutni a saját, személyes életemben, és ez az adventi időben különösen is fontos.

Úgy vélem, hogy számos lehetőség áll rendelkezésünkre, hogy az adventi csendben várjuk az érkező URat. Hadd említsek két

Foto: frankom

példát! A múlt héten, Advent első vasárnapján *Szarvason* jártunk az elsőéves teológusokkal. Szolgáltunk az istentisztelet liturgiájában, énekeltünk. Segédkeztünk az *Ótemplomi Szeretetszolgálat* ételosztásában, az *Újtemplomban* adventi zenés délutánon mondhattuk el személyes emlékeinket az Adventről. Az előttünk álló héten pedig néhányan *Pannonhalmára* megyünk, ahol részt veszünk az adventi énekelt liturgiás evangélikus istentiszteleten. Úgy vélem, hogy ezek az alkalmak utat készítenek annak, akire ezekben a hetekben várunk.

További szép ádventet és sok erőt kívánunk a kollokviumi időszakra!

Dúdolom az adventet...

Ádvent. A szó, amely kisgyermekkorom óta mindent meghatároz bennem az év utolsó hónapjában. Az év többi részétől gyökeresen különböző életritmus. Adventben lelassulok. Várakozom. Készülök. Utat készítek. Valakihez úton vagyok. Valaki hozzám akar jönni. Valakit keresek. Valaki keres engem.

Kisgyermekkoromban titokzatos érzés kötött ehhez az időhöz. Minden olyan különleges volt. Édesanyámmal feldíszítettük a lakást. Énekeltünk. Csendben voltunk. Levelet írtam a Jézuskának, amit este ki is tettem az ablakba, hátha a karácsonyi angyalok, amikor elszállnak az ablakom mellett, majd észreveszik, és elviszik Neki. Amikor reggel felébredtem, nem volt ott. Elvitték, odaadták Neki – gondoltam. A szívem boldogság hatotta át: hittem Benne – csendesen vallom be: máig hiszek.

Volt egy adventi naptárom is. A rajta lévő piros, oly sok titkot rejtő zsákokból minden nap valami apró ajándék enyhített a csillapíthatatlan gyermeki várakozásomon. Amikor elmentem mellette, kíváncsian megtapogattam a bontatlan zsákocskákat. Nagyon türelmetlen voltam. Nehéz volt várni.

Ahogy nőttem, egyre profánabbak lettek az Adventek. Ma már nem írok levelet a Jézuskának... Ma már imádkozom. A régi adventi naptáram porosan fekszik a pince mélyén, de a Bibliám és az énekeskönyvem az éjjeliszekrényemen van. Naptárra, apró ajándékokra már nincs szükségem, de Rá – akire most is ugyanúgy várok – mindennél nagyobb szükségem van.

A gyermeki játékok mentek, az énekek azonban maradtak. Számomra ez a legfontosabb. Szükségem van rájuk. Dúdolom őket adventi hajnalokon. Nekem ez a roráté. Mindig várom a kívül hideg, de bennem oly forró templomi percet, amikor késszé lesz a szívem. Amikor a hangok, az ének hangjai ajtót nyitnak annak, Akire várok.

Angyal-Cseke Csaba
teológushallgató

Gyülekezeti Felügyelők Országos Konferenciája – Révfülöpön

Fotó: evangelikus.hu

2019. november 8-10. között Révfülöpön rendezték meg a *Gyülekezeti Felügyelők Országos Konferenciáját.* Egyik fókuszpontja az „egyetemes papság" volt, ami gyakran kerül szóba egyházunkban a világiak szolgálatával kapcsolatban anélkül, hogy e jelzős szerkezet valódi teológiai alapját feltárnánk. Lehetünk-e alkalmasak a „papi szolgálatra" teológiai képzettség nélkül? Ha igen, akkor honnan jön az elhívás, és a hivatás vajon miképpen segítheti a hivatalt, ami az egyház oly sok szervezeti formájában jelenik meg? Ezekre a kérdésekre kereste a válaszokat az idei tanácskozás, melyre egyházközségünk elnöksége *Sziklai Tiborné Mészáros Katalin* presbiter testvérünket delegálta. Az alábbiakban az ő reflexióit olvashatjuk.

Püspökeink és zsinati elnökünk igehirdetései, egyházvezetői fórum, a rendszerváltás időszakát megidéző filmvetítés, valamint a kenyérsütés teológiai hátterét és gyakorlati vonatkozásait feltáró műhelyfoglalkozás is színesítette a programot – az informális beszélgetések hagyományos örömével „megfejelve".

Szemerei János püspök kezdő áhítatában megfogalmazott gondolatai által érzékenyítette hallgatóságát. Pál Efezusiakhoz írt levelének 4. részéből merítette mondanivalóját: *„Kérlek titeket…éljetek méltóan ahhoz az elhíváshoz, amellyel elhívattatok, teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel, viseljétek el egymást szeretettel…"* Ezt egy óvodai példával is illusztrálta. „Panaszkodott az egyik gyermek, hogy durva szavakkal illette a csoporttársa. Az óvónő tanácsa pedig így hangzott: Mondd neki: 'Nem méltó hozzád ez a viselkedés!' • Ugye mi is tanulhatunk a gyermekek civakodása által? • Rendezetlen helyzetet teremt, ha valaki méltatlanná válik egy feladatra." • A kapernaumi százados is kérte Jézus segítségét: „Nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, csak egy szót szólj és meggyógyul az én szolgám." • Tartozásban vagyunk az Úr felé, és egymás felé. • Úgy viselkedünk-e, ahogyan Urunk elvárja tőlünk? • Fel tudjuk-e egymást emelni? • Tudunk-e egymásért terhet cipelni, áldozatot hozni ? • Krisztustól indul az élet. • Ébressz fel bennünket Urunk!

Prőhle Gergely országos felügyelő előadásában szomorúan közölte, hogy elerőtlenedés tapasztalható közösségeinkben. • *„Kereszténynek lenni csupán csak jelszó?"* • Világos-e a külvilág számára is, hogy keresztények vagyunk? • Milyen feladatunk van a közéletben? • Egyházunkban béke van, de a krisztusi szeretetet gyakorljuk-e? • Elszenvedjük-e egymást szeretetben? • Növekedett-e a gyülekezetünk lelki és anyagi téren? • Az elmúlt 30 évben mennyiben jellemzi az egyházunkat az öntevékenység? • Hova kell az egyházunkba a segítség?

Egyházunk országos felügyelője kérdések sokaságával világította meg még jobban egyházunk hitéletét és a missziói parancs okán kitért az „egyetemes papság" problematikájára is és a közös felelősséghordozásra.

Megtudhattuk, hogy közösségeinknek 50%-a segítségre szorul, de remény van az evangélikus egyházban is kormányzati támogatásra. Családpolitikában példát kell mutatnunk, hogy közösségeinkben még több gyermek szülessen!

Dr. Fabiny Tamás elnök-püspök áhitata a Krisztusnak átadott életről szólt: *„Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus" Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, akkor mi is tartozunk azzal, hogy szeressük egymást."* (1 Jn 4, 11) • Egymás terhének hordozása fontos egy keresztény közösségben. • Mindannyian meghívást kaptunk a „papi" szolgálatra. • Folytatni kell Krisztus munkáját, hiszen arról ismernek meg bennünket, hogy szeretjük egymást. • János evangéliumában Simon Pétertől kérdezi Jézus: „Szeretsz-e engem?" Péter válasza: „Igen Uram te tudod, hogy szeretlek Téged." Jézus válasza :Legeltesd az én juhaimat! • Nekünk Krisztusává kell válnunk embertársaink számára és fel kell vállalni a közösséget.

Dr. Hafenscher Károly az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Tanszékének vezetője az „egyetemes papság „ kérdéséről beszélt.

Tudunk-e segítő kezet nyújtani embertársainknak? • Élő kövekként építjük-e a gyülekezeteinket? (1 Pét 2,5-9). • Krisztus csodálatos világosságát hogyan tükrözzük? • Odasegítünk-e másokat Krisztushoz? Túrmezei Erzsébet: *Légy Krisztushordozó!* című verse is erről szól, melyet kézbe kaptunk.

Mészáros Tamás a Nyugati Egyházkerület felügyelője a személyes felelősségvállalásra motivált mindnyájunkat. • Akire sokat bíztak, attól sokat kérnek számon. • Nem hárítjuk a felelősséget másokra, mint ahogyan Ádám Évára, Éva pedig a kígyóra mutat. • Ne akarjuk a saját emlékművünket ácsolni. • Ki a mértékadó az életünkben? Krisztus? • Vonzó-e a mi kereszténységünk? • Tudnunk kell, hogy a gyülekezet arculatát a lelkész adja, de sok feladat van, amit a felügyelőnek a presbiternek kell meglátni és végezni lelkiismeretesen. • Úgy kell működni, hogy a szólóénekes és a vokál együtt szóljon harmóniában. • A keresztény küldetésben hűnek kell lenni, és öntevékenyen dolgozni.

Font Sándor, a Déli Egyházkerületi felügyelője azzal folytatta a bizonyságtétel-sorozatot, hogy a szeretet egyenlő a tettel, a tett, pedig felelősséggel jár. • A tudatos keresztény életet a nagykorúság jellemzi. • Szervezeti, gazdasági, hitbeli együttműködés szükséges. • Az evangélikus sajtó terméke hány családhoz jut el? • Összesen 2800 db Evangélikus Élet kerül ki a nyomdából.

Dr. Fábry György az Északi Egyházkerület felügyelője a gyülekezeti önállóságot hangsúlyozta. Gazdasági és gondolkodási önállóságra buzdított. Márk 12,41a igerészből az özvegyasszony két fillérjét idézte. Jézus látja a mi lelkünket, milyen szívvel adakozunk egyházunk javára. Jó lenne, ha az éves egyházadó összege növekedést mutatna.

Mi a dolgunk a Krisztus követésben? • 2020 az úrvacsora éve lesz. • Evangélikus körökben a konfirmációhoz van kötve az úrvacsora. • Sokak szemében ez nem indokolt… 10 éves korában a mi lányunk is nagyon komolyan kérdezte: Anya, én miért nem vehetek úrvacsorát? Azt tudtam csak mondani, hogy ha őszinte a bocsánatkérésed az Úr is megbocsát. Most is rendeznünk kell az embertársainkkal a problémás ügyeinket, mielőtt az Úr asztalához megyünk.

Dr. Fabiny Tamás és *Győri András* filmösszeállítását is örömmel néztük, mely az elmúlt 30 évről és a Fasori Evangélikus Gimnázium 1989-es újraindításáról szólt.

Kondor Péter püspök esti áhítatát a Római levél 12,9-18 versei alapján tartotta. Jézus az élet kenyere, melyből nekünk is jut. • A szeretetünk ne legyen képmutató. • Testvérszeretetünk legyen őszinte. • *„A reménységben örvendezők, a nyomorúságban kitartók, az imádkozásban állhatatosak legyetek."* • *„Ne fizessetek senkinek a rosszal a rosszért. Éljetek minden emberrel békességben."*

Sziklai Tiborné Kati

Olvasd, linkeld!
Vidd el az otthonmaradtaknak!
Itt olvashatóak a korábbiak:
http://tata.lutheran.hu/ujsag_hirlevelek.htm

Ne legyen más istened rajtam kívül! *2 Móz 20,3*

Jól mondja a mi jó Lutherünk: „Kinek mi a legfontosabb, az az istene!” S valóban, ami az értékpiramisunk tetején áll, az határozza meg egész életünket, hétköznapjaink tartalmasságát és ünnepnapjaink fényességét.

Amikor az ünnepek – ami mindig közösségi alkalom is egyben(!) – elveszítik jelentőségüket, akkor nemcsak az egyén magányosodik el, de a társadalom is szép lassan omladozni kezd. Ha az ünnep elveszíti szakralitását, akkor szinte megállíthatatlan az értékek bomlása: Ha nyűg a karácsony, ha bosszantó a névnap vagy születésnap, ha foszlásnak indul a másikat kitüntető szeretet, akkor a közösségi célokba vetett reménység is ellaposodik, sőt az emberséget megtartó hit ereje ködbe vész.

Amikor az „én mindenekfelettisége” tobzódik – szánalmas, de egyre erősödő profanitásában „Mert hétvégén többet iszunk, mint hétközben!” –, akkor szinte nincs megállás a lejtőn... Ma Magyarországon 800 ezer(!) jegyzett „alkoholbeteg” van, s hányan vannak még(!), akik nem jelentek meg a statisztikák rubrikájában... Elkeserítő, hogy az egyéni célokat kergető politika mennyire közömbös, sőt támogatja azt, ami rombol! (Lásd alkoholreklámok!) Az Egyesült Királyságban a harminc év alattiak egynegyede drogos és/vagy alkoholfüggő – gyakorlatilag gyógyíthatatlanok -, s már kormányzati szinten is aggódnak és terveket készítenek, lehetőségeket kutatva, hogy ezeket a szerencsétlen fiatalokat integrálják a társadalomba... Egyesek a társadalom normális működésének a veszélyeztetettségét vizionálják. De Németországban se jobb a helyzet: A fiatalok egynegyede(!) nem tanul szakmát, mert vagy nem fejezték be az általános iskolájukat vagy olyan súlyos tanulási zavarokkal küszködnek, hogy képtelenek megtanulni a szakma alapvető ismereteit. Sokan asszociálisak is és egyre gyakoribb az iskolán belüli erőszak. A 17-18 éves majdnem-felnőttek brutalitása, közbiztonságot veszélyeztető magatartása megdöbbentő. Szinte napirenden vernek agyon embereket, mert civil kurázsit tanusítanak. A német parlament (Bundestag) kénytelen lesz még szigorúbb törvényeket hozni...

Az alkohol és a drogok persze még önmagukban nem elégségesek ahhoz, hogy morzsolódjék az egész, s „kijöjjön a jézusi 25% – Magvető példázata! -, ehhez kellenek a további kötöző erők: önigazság, karriervágy, pénzimádat, hatalommánia... stb. Egy bizonyos: minden istenné, azaz élet-irányító erővé válhat, ha megelőzi az Istent! De ha Isten az első helyen áll, s mindenki, s minden más csak Őutána következik, akkor bármit tehetünk, mást úgysem teszünk, csak azt, amit a JóIsten akar..

Urunk Istenünk! Oly sok mindennel van tele a szívünk, s nem tudjuk eldönteni, mi az igazán fontos. Légy közötttünk, uralmaddal segítsd mindennapjainkat, hogy szeretetedért dícsőíteni tudjunk Téged a tőled kapott tisztaságban! Ámen

Jaj azoknak, akik házat házhoz ragasztanak, és mezőt mező mellé szereznek, míg hely sem marad másnak, *Ézs 5,8ab*

December van... és ádvent... Már hetek óta csokoládémikulások büszke serege figyelmeztet minket a polcokról: Vigyázz, jön a karácsony is! Akarjuk vagy sem, megkezdődött a szervezett, össznépi decemberi élmény-vadászat ideje... A megfelelő, huncut eladói dramaturgiával hegyekbe-rakott áruk pszichológiai hatását kikerülni csak keveseknek sikerül. Akik magasabb tudatossággal élik életüket, még azok is többnyire csak akkor veszik észre, hogy „behúzták őket a csőbe”, amikor a vásárlói hatásmechanizmus már az ő lelkükben is sikerrel munkálkodott, s valami különös erő sorba állította őket, hogy aztán vásárlóerejükkel némán áldozzanak a bevásárlócentrumok kasszaoltárainál.

Tetszik vagy sem, nemcsak élménytársadalomban élünk, de a gazdaságunk is élmény-gazdaság. Ugyanis nem kifogástalanul működő technológiát – keserű tapasztalat, hogy a modern 'dizájnos' kevesebb ideig bírja mint a régi funkció-orientált –, hanem az áruhoz hozzárendelt *érzéseket* adják el nekünk, mi pedig készséggel vevők vagyunk rá! Jóllehet néhány hónapja még azt sem tudtuk az adott dologról, hogy létezik-e egyáltalán, s idővel „azon kapjuk magunkat”, hogy a reklámok-szította lelkesedésünkkel mi is izgatottan keressük-kutatjuk a birtokolni kívánt árucikket... Nos, a 'történet' régi, csak a díszletek változtak...

Az ember ősi vágya a szerzésre, minden „fejlett” kultúrában megtalálható, így már Ézsaiás próféta is pellengérre állítja azokat, akik „házat házhoz ragasztanak, és mezőt mező mellé szereznek”. De minek is? Minek is halmoz az egyik, míg a másiknak hely sem marad? Úgy néz ki, hogy a „Leben und leben lassen/élni és élni hagyni” életfilozófiája valójában sohasem „működött” rendesen, a véges földi kincsek igazságos elosztása mindig mítosz volt csupán.

Birtokolni valamit jó érzés, de aki csak a szerzésben leli örömét, azaz mindig csak kapni akar, az semmit nem fogott fel az élet értelméből. Az élet ugyanis adás és kapás, áldozathozatal és elfogadás. Az élet Isten által rendelt kooperáció, azaz együttmunkálkodás, nemcsak emberekkel, a természettel (amit jelen pillanatban is esztelenül kizsákmányolunk!) de magával Istennel is... Mert Ő egységet – nem vásárlói lázban égők táborát –, hanem szeretettel egymásért felelősséget hordozók egységét kívánja látni...

Urunk, Istenünk! Te látod az embervilág kínlódását önmagával. Adj bölcs szívet nekünk, hogy belássuk gondviselő akaratod jóságát életünk minden területén. Ámen

Az ÚR mindenkinek megfizet a maga igazsága és hűsége szerint, *1 Sám 26,23a*

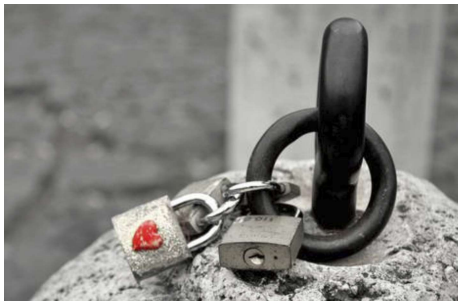

Régi megfigyelés: Mindenki megkapja a magáét... s ugyanígy ősrégi a hiedelem: ha többieknek nem is, nekem úgy is sikerül megúsznom! Hát nem. A bűnt mindig követi a büntetés, ahogyan a jó megcselekvését is a jutalom. Ha a büntetés látszólag el is marad – a vétkes nem tudja, hogy Isten órája másképpen jár(!) –, a jót cselekvő rögtön megkapja jutalma nagy részét: békességben, megelégedettségben, hiszen jót tenni, jó érzés.

Az az igazság, hogy a hazugságok mindig nagyobbat ígérnek, mint ami egyáltalán lehetséges, s ezért különösen is tetszik a véges embernek, ha önnön lehetőségeit meghaladó dolgokról álmodozhat. Így hisszük el az élet nagy hazugságait: „Isten nélkül mégiscsak könnyebb az élet, parancsai csak terhek, magam is tudom, hogy mit kell tennem az életemmel, jobb, ha a 'magam ura' vagyok...” Aztán az idő bebizonyítja: a hitető hazugság hazugság maradt mindvégig, mert nem teljesültek az ígéretek. Ilyenkor jönnek a „ha, akkor és ott"-gondolatok! Ha még egyszer újrakezdhetném, akkor már Istennel együtt,

az Ő akarata szerint csinálnám ezt az „egészet” -, de az idő kerekét visszafordítani nem lehet, az élet éppen attól fájdalmasan értékes és szép, hogy egyirányú...

Egyszóval: amit megrendel(t)ünk, azért fizetünk! Királyok és nagyurak, ma élő hatalmasok és mindazok, akik majd a jövőben kényúri elődeik mottóját valósítják meg az egyre nagyobb hatalomra törekvéssel, fizetni(!) fognak cselekedeteikért. Ha itt nem, akkor odaát... Ha persze nincs 'odaát', akkor teljesen mindegy, hogy hiszünk-e az isteni igazságszolgáltatásban vagy sem, de ha... de, ha mégis van... akkor már a puszta gondolat is, hogy „a bűnöst a külső sötétségre vetik, ahol lészen sírás és fogaknak csikorgatása” beleremegésre indítja a véges embert. Nos, ne legyen illúziónk, a halál közeledtével, amikor megszűnik a világ, s egyre inkább beszűkül az ember, s már csak magunk vagyunk, no meg a Jó-Isten... akkor nem a haláltól, hanem a számonkéréstől való félelem elemi erővel veti fel a kérdést: mi van, ha mégis mindaz, amit tagadtam, az igaz?

December van, s karácsony közeledtével ajándékozási lázban ég a fél világ... a „nagyobb öröm adni, mint kapni”-igazsága legalább évente egyszer győzedelmeskedik, bár a reklámokban gyakran hallani ilyesmit: *„Ajándékozza meg magát karácsonyra!”*... Buta ember! Ha önmagadat „ajándékozod” meg, azt úgy hívják: önszeretet. Az ajándékozás pedig az, amikor másnak adsz, nem a máséból, hanem a sajátodból! Ha a magunkéból adunk magunknak, azt úgy hívják: (el)fogyasztás...

Isten az életünket illetően tapintatos, s nagyon „demokratikus”, hiszen ki milyen utat választ magának, azon engedi őt járni. A rosszat lehet parancsra is tenni, de a jót kierőszakolni nem lehet, mert ha valaki kényszer hatására teszi a jót – ezt már a régiek is tudták –, abban bizony „nem lesz sok köszönet”! Karácsony vonzásában mindenkinek fel kellene tennie a kérdést: Mit adhatok, ami tartós, hasznos, s nem emészti meg a moly és a rozsda? S ha valaki jól átgondolja ezt a valójában nem anyagi jellegű, de egzisztenciális, azaz létünket, annak minőségét alapvetően meghatározó kérdést, akkor rádöbbenhet, az életben a legnagyobb ajándék az istenadta lehetőség, hogy ezerarcúan szerethetünk...

Uram, Istenem! Hálát adok Neked, hogy életemet csak annyira terheled meg, amennyire képes vagyok azt elhordozni. Add, hogy elfogadva akaratodat, megmaradjak a hitben, s gyarapodjak a Benned való ismeretben, s a tőled kapott szeretetben. Ámen

Mindenkor örüljetek, szüntelenül imádkozzatok, mindenért hálát adjatok, mert ez az Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra.

1 Thessz 5,16-18

Az élet szép... akkor is, ha fájdalom és veszteség maszatolja el benne örömeinket. Az élet azért szép és jó, mert Istené, mert Tőle kaptuk. Isten azért Isten, mert Mindenható, s bizony furcsa is lenne, ha a Mindenható ÚRIstennek a „maga képére és hasonlatosságára” csinált (ez a szó szerepel a teremtéstörténet héber szövegében) teremtménye legfeljebb valami hitvány konstrukció szintjét ütné csak meg! Isten legfőbb teremtménye, az ember maga az élő csoda! „Sok van, mi csodálatos, / De az embernél nincs semmi csodálatosabb.” – írja Szophoklész is az Atigonéban.

Az élet szép, s milyen kár hogy az emberek ezt csak akkor veszik észre, amikor már a végére értek. Milliók szaladnak el önmaguk élete mellett, s ahelyett, hogy szelíden belehajolnának az Isten Élet-akaratába, buta céljaik után futnak vagy egyszerűen – s ez a legelszomorítóbb, hiszen mindenki egyedi megismételhetetlen csoda-világ – lemásolják mások életét.

Karácsony közeledik... Ez a család ünnepe is, annak a közösségnek az isteni ünnepe, melyben legintenzívebben lehet megélni, mi is a szeretet valójában. A Szent Család békességes öröme mindenkit megérint ilyenkor, ha csak néhány pillanatra is... Ilyenkor kiderül: a legnagyobb örömforrás a közösség, az hogy egymáshoz tartozhatunk. Sok fiatal mégsem a családalapítást tűzi ki élete legnagyobb céljául, hanem vágyainak minél teljesebb megvalósítását! A gond nem az önmegvalósítás – sajnos, sok rossz prédikátor „sározza” szószékéről az önmegvalósítás génjeinkbe kódolt isteni programját –, hanem az, hogy az álmok esztelen hajszolása elveszi a lehetőséget az élet valóságának a megélésére!

Így történik meg, hogy a család – a legszebb találkozások helye – inkább tehernek tűnik, mint áldásnak. Így történik meg, hogy sokan – bár látszólag mindenük megvan -, mégis boldogtalanok... Aki ugyanis a „ráadást” keresi az Isten országa (s ez itt van, itt történik naponta bennünk és közöttünk!) helyett, annak a vége mindig prognosztizálható kudarc, mert ami a legnagyobb érték: a férj és feleség szeretet-közössége, a gyermekek növekedésében, gyarapodásában való gyönyörködés – ezekről rendre lemarad! Az ilyen emberre mondja Jézus URunk: Mit ér, ha valaki az egész világot (álmait, vágyait) megnyeri (megvalósítja), de lelkében kárt vall?”

Az élet, az istenadta szép, itt van, ebben a mostani töredékes napban is megtapasztalhatóan. Élj vele, örülj neki, legyél érte hálás, forgasd! Hiszen olyan talentum ez az időben, amit nem csak egyetlen egyszer kapunk meg URunktól, de egyszer még számon is kéri majd rajtunk...

Uram! Te látod az embervilág mohóságát, az egyes ember bűnét és nyomorúságát. A kínzó kérdéseinket, s ügyetlen válaszainkat. Könyörülj rajtunk, hogy teremtett gyönyörű világunkban dícséretedet még sokáig énekelhessék gyermekeid! Ámen.

MAGYAR KÖNYÖRGÉS

Hol ezredéve
Szentek kerestetnek
S szent Ígéd vetését
Cipővel tapodták
Mi Atyánk
Fenn a magas mennyben
Tekints ránk
S halld meg imánk

Bűnvádak gyalázatában
Gonosz véggel fenyegetett
Bűnbakká kikiáltott
Boldogasszony Népét
Maradék szkíták
Ős nemzet-példáin át
Kit hol érnek ütnek
S vissza sosem üthet
Világod Városmányosát
Magyarok nemzetét
Világ Ura fenség
Százszor megvezetett
Árva gyermeked
Harci helytállásban
Süllyedni alább
Ne engedd

Rossz hírünk ellenében
Szülőföldünk s hazánk
Őrző védelmében
Áldd meg hívedet
Segíts meg bennünket
Kegyelmes Úristen

Amen

H.T. Klára

December 1-én, ádvent első vasárnapján az istentisztelet keretében megkereszteltük *Juhász-Frankó Áron* kistestvérünket, *Juhász Péter* (ref.) és *Frankó Dóra* (ev.) elsőszülött gyermekét, *Frankó Mátyás Krisztián* (ev.) és *Zemplényi Zsófia* (r.kat.) keresztgyermekét. Isten áldása nyugodjék Áronon, s váljék maga is áldássá!

Foto: decmannhanna

Foto: decmannhanna

Foto: frankom

Szintén ezen az istentiszteleten részesült a keresztség szentségében *Zámbó Alexander* kistestvérünk, *Zámbó Zoltán* (ev.) és *Simova Natalja* (orosz ortodox) harmadik gyermeke. A keresztszülők *Zámbó Marcell* (ev.) és *dr. Schlezák Judit* (r.kat.) voltak. Isten kegyelemteljes áldása kísérje *Alexandert* és családját!

Foto: frankom

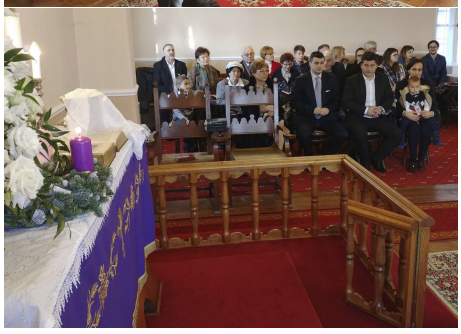

Foto: frankom

Foto: frankom

Hagyományos zenés áhítatunkon idén a karácsonyi altatók kapták a legnagyobb szerepet. Ennek megfelelően a szokásosnál is líraibb, meditatív hangulatú műsorral készültek zenészeink, mely áldásosan segítette az adventi elcsendesedésünket. Az általuk összegyűjtött nemzetközi dallamcsokorban elsősorban francia, angolszász és szláv, valamint magyar népdalokkal találkozhattunk. *Köszönjük ezt a szép ádventi délutánt énekeseinknek/zenészeinknek: Redling Laurának, Franko Bettának és Dr. Nagy Erzsébetnek!*

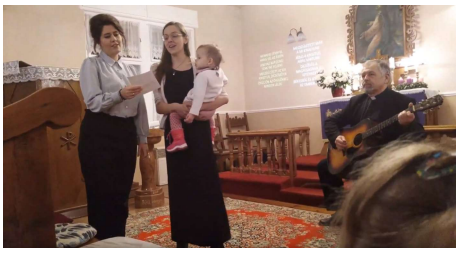

December 15-én, ádvent harmadik vasárnapján az istentisztelet keretében megkereszteltük *Menyhért Bella Tamara* és *Hucz Milán Dominik* kistestvéreinket. A keresztszülőséget Milán Dominiknál *Szabó Anikó* és *Németh Attila*, míg Bella Tamaránál *Szabó Anikó* vállalta magára. Isten gazdag áldása kísérje Mindannyiukat!

Foto: frankom

Foto: frankom

“Segítsünk másokon! Mert a mások is mi vagyunk.”

Martin Luther

Gyülekezetünk legújabbkori történetét feldolgozó 150 oldalas színes fotókkal illusztrált könyv MÉG KAPHATÓ! Vasárnaponként pénztárosunknál önköltségi áron (4000 Ft) megvásárolható.

Sok-sok minden, ami a gyülekezetben történik, sokaknak magától értődő. Nagy-nagy köszönet érte minden Segítőnek!